

Danska KV-stjórnin:

Nei til lóg um samhaldsfasta

Spurningurin um arbeiðsmarknaðarpensión ella betri kend í Føroyum undir heitinum »tann samhaldsfasti« er nógv frammi í Danmark í hesum døgum. Herfyri eydnaðist tað teimum alment lóntu at fáa eina tílika pensión við í avtalurnar, og stutt eftir fingur teir 150.000 limirnir í CO-Metal eisini arbeiðsmarknaðarpensión við í sáttmálan.

Hetta verður av summum mett at vera eitt stórt framstig fyri vanligu lóntakaran í Danmark — men av øðrum verður tað mett ikki at vera eitt nóg stórt framstig. Tí pensiónsskipanirnar eru ikki heilt eftir hevdinum hjá LO og arbeiðstakarunum.

Nú er so spurningurin, hvat tað endar við hjá restini á privata arbeiðsmarknaðinum. Tað hevur leingi verið eitt ynski hjá LO at fáa pensiónina við í eina avtalu, sum fevnir um allar lóntakarar — og eina pensiónsskipan, har tað eru lóntakararnir, sum gera av, hvat teir nógvu uppspardu pengarnir kunnu brúkast til.

Eins og í Føroyum eru tað eisini ynski frammi um í Danmark, at allir lóntakarar skulu hava eina tílika pensión, t.v.s.

at hon skal samtykkjast politisk — við lóg. Hetta var tað, sum hendi í Føroyum, tá javnaðarflokkurin og tjóðveldisflokkurin sótu í Tinganesi. Lógin um tann samhaldsfasta varð samtykt og kann sigast, at føroyingar hava verið langt framman fyri eitt nú danir á hesum øki. Men skiftandi landsstýri hava tó útsett skipanina og sama hevur sitandi landsstýrið, og okkurt bendir á, at tað upprunliga uppskotið fer ikki at verða samtykt í sínum upprunliga líki. Onkur vil meina, at tað tá hvørki verður fuglur ella fiskur.

Men í Danmark vil borgarliga KV-stjórnin ikki hoyra talan um eina lóg um tvungna pensión fyri øll.

Tað mugu partarnir á arbeiðsmarknaðinum sjálvir finna út av, um teir ynskja hana, sigur Poul Schlüter. Stjórnin fer ikki at seta í verk pensiónsskipanir fyri teir bólkar í samfelagnum, sum ikki hava ynskt ella megnað at fáa slíka í sáttmálasamráðingunum.

— Tað hevði verið tápuligt og amoralskt um stjórnin og fólkating eftir sáttmálasamráðingarnar kom og gav pensiónir til tey, sum ikki hava ynskt

ella fingið tær, segði Poul Schlüter við dansk bløð týsdagin.

Hann roknað tó við, at tær pensiónsskipanir, sum longu eru gjørdar, fara at virka sum »en løftestang og inspiration« fyri restina av arbeiðsmarknaðinum.

Hóast lóntakararnir í jarn- og metalíðnaðinum slóðu fyri hesi fyrstu pensiónsskipanini, so eru fakfeløg samd um, var hon tó bert tann næstbesta, tí arbeiðsgevararnir fáa eitt avgerandi orð at siga, hvat tann peningurin kann brúkast til.

Nógvar atfinningar hava verið móti samráðingarmóttunum hjá CO-Metal, men teir vísa teimum aftur og siga, at fingur teir ikki hesa næstbestu loysnina, so hevði tað einsvæl kunnað endað við eina nógv verri loysn, har semingsmaðurin hevði havt ein stórri leiklut ella møgulega eina enn verri politiska loysn.

Nú kemur so restin av arbeiðsmarknaðinum. LO miðar móti at felagini kunnu fáa eina avtalu, sum eisini fevnir um pensiónina — men eina pensiónsskipan, sum gongur ynskjunum hjá LO á móti. Hesi fara longri enn tað jarn- og

UTTAN

EFTIR

Jan Müller skýrvar

metalíðnaðurin fekk. Tann ideella skipanin sigur LO er tann, har lóntakararnir sjálvir kunnu avgera, hvat tann nógvi uppsparði peningurin kann brúkast til, og har arbeiðsgevararnir tí ikki hava veto. Ístaðin fyri eitt tryggingarfelag skal eitt felag, sum lóntakararnir burturav eiga, umsita peningin.

Enn mangla avtalar fyri stóran part av arbeiðsmarknaðinum. Semingsstovnurin hevur heitt á partarnar um at umhuga stóðuna, nú tað ikki hevur eydnast at fáa avtalar á einum stórum parti av arbeiðsmarknaðinum. Freistin gongur út 28. februar. Tá skal helst ein loysn vera í eygsjón. Um ikki so kann tað endar við einum verkfalli, og tað kann so aftur endar við politiskari uppleggging. Hetta er í hvussu er tað, sum partarnir helst vilja sleppa undan.

Boris Jeltsin krevur Gorbátjov frá í stundini

Leiðarin í Ruslandi, tí størstu av teimum sovjetiskum republikkunum, Boris Jeltsin, krevur, at Mikhail Gorbátjov fer frá í stundini.

Hetta segði hann í eiði beinleiðis sjónvarpssending týsdagin. Í eina 40 minuttir langari samrøðu í sovjetiska sjónvarpinum, har tveir tíðindamenn settu honum spurningar, segði Boris Jeltsin, at Gorbátjov hevur sett einaræði í gildi í landinum.

Hann heitti á Gorbátjov at lata alt vald í hendurnar á tí kollektiva samveldisráðinum, har leiðararnir í teimum 15 republikkunum eru limir.

Jeltsin segði, at størsta mistak hansara, síðan hann tók við sum formaður í Ovastu Sovjettini í Ruslandi í

mai í fjør, var tann, at hann hevði trúð ov nóg uppá Gorbátjov.

— Eftir at hava sett meg gjølla inn í stóðuna hesar seinastu mánaðirnar, kann eg nú bert siga: Eg ávaraði í 1987 móti, at Gorbátjov hevði í hyggju at leggja alt vald undir seg, og í dag hevur hann avgerðarætt sum ein annar einaræðisharri, men hann hevur givið tí eitt vakurt heiti, nevniliga »forrestastýri«.

Boris Jeltsin fanst at Gorbátjov fyri at miðsavnalt vald til sín sjálfvan, at sleppa teimum viltgangandi búskaparlugu tiltøkunum og at brúka hermeginu móti sívilum.

Hann ákærði eisini Gorbátjov fyri at hava sviðkið sovjetiska fólkid við lyftum, sum bert vóru tóm orð.

Ovasta Sovjettin í Kremli:

Jeltsin er landasvíkjari

Tað vóru ikki mjúk orð, sum fullu í Ovastu Sovjettini í Kremli mikudagin, tá kravið frá Boris Jeltsin, um at koyra Gorbátjov frá, var til viðgerðar.

Fløri av røðarunum vóru rættiliga uppstíðir og ein teirra skirdi Jeltsin landasvíkjari. Tá hægsti leiðarin í Ruslandi heitir á alt fólkid um at koyra

landsins forseta frá, tá er talan um ein landasvíkjara, segði ein teirra.

Tað er ikki greitt, um úttalilsini hjá Jeltsin fáa nakra avleiðing fyri hann sjálfvan. Men neyvan er nakar ivi um, at sambandið millum hann og Gorbátjov við hesum er kvett og væl tað.

Nýtt oljukríggj — í Alaska!

Kríggid í Golfinum hevur givið teimum stóru oljuføgunum í USA, sum vilja sleppa eftir oljuni, ið liggur goymd í Alaska, vind í seglini.

Talan er um sera stórar oljugoymslur í økjum í Alaska, sum higartil hava verið friðað. Umhvørvið har er sera viðkvæmt, og tí hava umhvørvisfelagskapir megnað at sannført amerikanskar politikarar um, at tað er ikki rætt at fara eftir oljuni í hesum økjum.

Men nú hevur Flógvakríggid fullkomiliga broytt myndina. Nú verður aftur

tosað um at gera USA minni bundið av Miðeystri og heldur brúka av sínum egnum oljukeldum.

Umhvørvisfelagskapir í USA eru sera illa við av hesum og bera ótta fyri, at tað sjáldsama og viðkvæma djóralívið í Alaska skal fáa mænustingin. Teir vísa á, at myndugleikarnir hava gjørt alt ov lítið fyri at spara olju og brúka hana meira skilagott.

Roknað verður við, at Bush forseti fer at geva oljuføgunum loyvi at fara undir stóru verkætlanir sínar í Alaska í næstum.

Fleiri og fleiri norðmenn eru ímóti EF-limaskapi

Hóast flestu lond í Europa, sum standa uttanfyri EF, heldur enn feigin vilja sleppa upp í, so er Noreg tað landið, har móttøðan móti EF-limaskapi er størst. Fleiri og fleiri norðmenn halda ikki, at limaskapur er tað rætta. Ein kanning, sum just er gjørd, visir, at 37% av norðmonnum eru ímóti limaskapi. Hetta eru 2 prosent fleiri enn seinastu kanning. 31 prosent eru

fyri limaskapi, meðan heili 32 prosent enn ikki hava nakra meining.

Móttøðan er størst úti á landinum og millum kvinnur. Ein orsök til at so mong enn ikki hava avgjørt, um tey eru fyri ella ímóti, er tann, at limaskapur enn ikki er á politisku dagsskránni í Noregi.

Stjórnarflokkurin hjá Gro Harlem Brundtland ynskir als ikki at tosa um limaskap nú. Hann vil

heldur hava eina avtalu við EF, sum fevnir um eitt búskaparligt samarbeiði. Hetta er nógv umrødda EMS-avtalan, sum EFTA og EF í lótni samráðast um.

Kanningin, sum gjørd er, visir eisini, at tey, sum eru ímóti limaskapi, rokna ikki við, at tey fara at vinna í longdini. Tey rokna við, at Noreg verður limur í EF í 90-unum.

